

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

A népkönyvtárak s — a magyarosodás.

A »Népnevelő« 45-ik számában a »Népkönyvtárak és a tanítók« cz. cikkéből egyebek közt, a népkönyvtárak magyarosító hatásáról sem volt említés téve: pedig ebben a lázasan magyarosodó, vagy inkább magyarosítani akaró mai világban, nagy szerep vár még a népkönyvtárakra.

Sajnos, hogy ez irányban is szerepet kell juttatnunk még ez intézménynek, de a különböző nemzetiségek konok, sok helyütt szított ellentállása és idegenkedése a magyarosodással szemben, az eddig megpróbált eszközök keves és lassu sikere mellett a célt közelebb hozó népkönyvtárak alakításának tényét kellene harczba vinni.

A közigazgatási tényezők hatásáról nem is szólva, az iskola sem teszi meg sok helyütt — tisztelet a kivételeknek — legjobb tehetsége szerint a köteleességét. Sokszor halljuk s látjuk is a felsőbb helyről jövő erélyes intézkedések megtételének szükségességét fenforogni, amidőn idegen nemzetiségű eszmét és érdekeket szolgáló tankönyvet tiltanak ki egyik vagy másik iskolából, vagy amidőn két hónap, — félesztendő leteltéhez kötik a tanítónak a magyar nyelv elsajátítását elmozdítás terhe mellett — ezek mind-mind gátjai a magyarosodás terjedésének, sok helyütt lehetőségének, mert ápolják az oláhban az oláht, a tótban a tót, a németben a németet stb. És nincs az a hatalom, amely az ellenőrzést kellően keresztül tudná vinni, s amely a magyarellenes törekvések pártolását — még az iskolából is teljesen tehetetlenné tudná tenni és onnan száműzné.

Hisz az ily természetű ügyek nyilvános-sagra jutását, nagyon sokszor, nem is az iskola munkásságát ellenőrizni hivatott közegek észrevétele juttatja közzé — de nagyon gyakran egy harmadik, a véletlen vagy egy fel-

jelentő adja tudomására s hívja fel a védekezés szükségességére a figyelmet.

Ilyenkor a felettes hatóság s a közvélemény sújtó ítélete, hangzik egy felülről jövő leiratban meg a sajtóban s ezzel azután vége van s napirendre térnek a dolog felett — s marad minden a régieben.

És így van ez ott is, ahol talán nem akaratlagos az ellenszegülés, ahol csak a nemzetiségi ragaszkodások, a multak emléke, meg az iskola reáhatásának elégtelen volta s az iskolán kívül az intéző, — a község társadalmában szerepet vívó egyének közönyös volta, — csupán az akadály a magyarosodásnak. Itt vannak, szomorú például, a székesfőváros közvetlen közelében lévő községek.

Ezek a községek ide vannak utalva a fővárosra: ide hozzák be természetményeiket a vásárra — és tessék csak meghallgatni a beszédjüket, — sült német az mindegyiké. Így vagyunk a község fiatalságával is: azok közül egy sem tud magyarul s még csak kedvet sem mutat a magyar beszédre. A fővárosban szolgáló cselédleányok, meg kertész, inas, meg kocsis, szolgák mindegyike sváb, s nem érti a magyar szót.

Ami magyarság arra a gyermekre az iskolában ragad, az hamar lekopik róla: s így van az már évtizedek óta, jajgatjuk a tehetetlenségünket, de semmit sem teszünk, hogy mulasztásainkat pótoljuk s jobb jövőre nyujtsunk reményt.

Én e kérdésben másokkal is szólva, arra a határozott megállapodásra jutottam, hogy a népkönyvtárak iskolai könyvtárakkal kapcsolatban, talán legtöbbet lendíthetnének a magyarosodás ügyén.

Önkénytelenül is eszembe jut most egy ösmert magkereskedő, aki magvainak tömeges elarusítói között, kisebb-nagyobb versenydíjakat osztott szét jutalmul. Ebből az üzletből támadt az a gondolatom, hogy a mi minden

nemesért lelkesülő és aldozatkész társadalmunk a magyarosodás ügyének terjedése érdekében nem adhatná-e össze fillereit a célból, hogy azok között szétosztassék, akik talán épen a népkönyvtárak révén, sőt a gyermekek között is az iskolai könyvtárak hatásából kifolyólag a magyarosodásban közelismeréssel találkoznak?

Az eszmében talán az újság kelt egy kis idegenkedést, de bennem a legjobb indulat támasztotta e gondolatot.

Ugy hiszem, hogy később jutalomra sem volna szükség, a midőn a nép anyagi és szellemi jóvoltát érzi a népkönyvtárak révén.

Nagy szó ez a dolog, nem kicsiség!

Évről-évre jutalmaznak tanítókat, a magyarosítás terén kifejtett buzgóságuk jutalmazására és mégis évről-évre hangzik ismét és ismét a panasz, hogy nem magyarosodunk.

Amikor a gyerek az iskola porát lerázza magáról, a legelső, hogy a magyar beszédet is száműzze a szájából.

En nagyon hiszem, hogy a népkönyvtárak megvalósítása s a jutalmak kérdésével leendő összekapcsolása, a tanító kezébe oly hatalmas eszközt adna, amelynek hatása elmaradhatlanak látszik.

A világ a pénzért — mindenre képes, még a boldogulás és a pénzhez jutás reményében — szocialistának, anarkistának is beáll.

Tegyük hat s aldozzunk a jó ügyért s a sikerből, amely fáradozásunk nyomán kél, bizonyára lenne akkora hasznunk — mint a név-magyarosításokból.

A revideált katolikus népiskolai tantervről.

(Folytatás.)

1. *A lakóhelyi ismeretek.* (Beszéd- és értelemgyakorlatok.) A lakóhelyi ismeretek (beszéd- és értelemgyakorlatok) célja: 1. az érzékek élesítése és gyakorlása; 2. a beszédben való ügyesítés; 3. a szív és akarat nemesítése; 4. a realitásra való előkészítés. (Javaslat 20. oldal.)

2. *Az olvasás tanítás* célja, hogy a gyermek az írás által kifejezetteket jól fölfogja, vagyis hogy az írásnyelvet szónyelvvé (beszéddé) átvaltoztatni képes legyen. E cél elérésére azonban csak fokozottan érheti el a népiskola. Első sorban meg kell tanulnia a gyermeknek a biztos és folyékony olvasást s ez a készséggel olvasás; a mint a gyermek erre képes, az olvasás megszűnt öncél lenni és eszközévé valik a kifejezéssel (értelemmel és érzellemmel) való olvasásnak. (U. o. 22. oldal.)

3. *A nyelvtan* főleg a nyelv írásbeli használatára képesít. Célja: hogy a gyermek a nyelvvalakokat szóval, főleg írásban helyesen használja. *A fogalmazás tanításának* célja, hogy a gyermek a szemlélete, illetőleg tapasztalata körebe eső tárgyakról magát félreterheltenül tudja kifejezni. (U. o. 23. oldal.)

4. *A földrajz tanítása* a népiskolában oly ismereteket nyújt, mely ismeretek a gyermek szellemét sokoldalulag fejlesztik, a földrajzi tekintetek megitélése szempontjából látókörét tagítják, hazaszeretetét emelik és szilárdítják. Ez a földrajz tanítás alaki célja. Anyagi célja pedig a következő: 1. A haza hegy-, víz-, helyrajzi viszonyainak éghajlati, gazdasági, ipari, közművelődési és részben politikai állapotának megismerése. 2. A szomszéd országok és a többi földrész megismerése s a földnek a többi égi testekhez való főbb viszonyainak fölismerése. (U. o. 24. oldal.)

5. *A történelem* a nemzeti élet tárgyai között a legfontosabb. A történelem tanítása van hivatva megfejteni a nemzet jelenét a múltból. Ez fejti meg a keresztény társadalom fejlődését. Ez ébreszti föl a tanulóknak a történelmi tudatot. A történelem szolgáltat példákat mindennemű polgári és emberi erényekre. Ezek képezik egyszersmind célját a népiskolai történelmi tanításnak (U. o. 25. oldal.)

6. *A polgári jogok és kötelességek* tanításának célja: hogy a történelem, földrajz s egyéb tárgyak oktatása következtében fölbredt nemzeti öntudatot és érzületet a gyermeki kebelben ápolja s föntartsa, hogy így alkotmányos jogaival a gyermek majdan élni képes legyen, kötelességeit teljesíteni tudja is, akarja is. (U. o. 26—27. oldal.)

7. *A népiskolai énektanítás* a tantárgyak mindhárom csoportját szolgálja. Célja is e szerint hármas. És pedig: 1. az egyházi énektanítás a gyermek érzelmeit kell hogy bizonyos áhitatos hangulatba hozza; 2. a hazafias dalok a hazafias nemzeti érzelmek fölbresztői legyenek; 3. az egyéb irányzatú dalok a gyermekben a dal irányzata szerinti érzelmeket keltsék föl. (U. o. 27. oldal.)

Ez után következnek a gyakorlati élet tárgyai.

1. *A számolás és mérés tan* célja, hogy a gyermek következetes gondolkodásra és a közéletben előforduló számolási és egyszerűbb mérési esetek (példák) önálló megfejtésére képesíttessék. (U. o. 29. oldal.)

2. *A természet köréből merített ismeretek* nyújtásának célja: hogy a természet tárgyainak megfigyelése s a naponkint meg-megújuló természeti tünemények okainak és törvényeinek megismerése által a lélek önkénytelenül az Istenhez emelkedjék, a babona s az előítéletek eloszoljanak, a nemzet anyagi emelkedése, a földművelés és ipar fejlődése előmozdittassék. A népiskola nem ölelheti föl a természet-területek és tárgyainak összeségét, ezekből pusztán a legszükségesebbet s e közben is az egyes szakokból (természetrajz, természettan, gazdaságtan, egészségügy) meríthető ismereteket egymásra vonatkoztatva, amennyire lehet összekötve kell tanítani. (U. o. 30. oldal.)

Játék-torna. A játék és torna a test egészségét, fejlődését, szép tartását, erejének és

ügyességének fokozását, ezzel együtt a lélek elevenségét, az akarat szilárdságát s általában a lélek fegyelmezését mozdítja elő. (U. o. 31. oldal.)

3. *A rajzolás* a gondolkozó képességet kíméli, megtanítja a rajzoló annak pontos észrevezésére, hogy a rajzolható formák bizonyos törvényszerűséggel bírnak; a szem megfigyelő és ítélő erejét kiválóan képezi, a kezét a lélek ereje alá hajtva, alkalmazkodóvá teszi ezzel egyidejűleg a jóízlést is neveli. *A szépítés* a gyermeket rendre, tisztaságra készíti, benne a jóízlést és a szépérzékét fokozza. (U. o. 32. oldal.)

Azt hiszem, a ki az itt felsorolt tanczokat alaposan átvizsgálja, nem fogja azt mondani, hogy a katholicizitást felretéve, a Herbart-Ziller irányzat van megtestesítve a legújabb tervjavaslatban; sem azt nem állíthatja, hogy az ezen czelokban lefektetett elvek nemcsak fölöslegesek, hanem határozottan károsak és veszedelmesek.*

Ezt kimutatván, többek előtt tán fölöslegesnek is látszik, hogy többet is mondjak a szóban forgó javaslatról, azt tartván, hogy egy tantervnel, szellem tekintetében, első és leglényegesebb a kitűzött tanczél, s ha ezt pontosan kifejtették a megbízottak, a czél elérésére szükséges anyagot jól kiválaszthatták. S a ki ezt mondja, bizonyos tekintetben igaz is lehet. De nekem, ki a legutóljára jelzendő czélból is írom e sorokat, a *tananyagra* is ki kell térnem.

Folyt. köv.)

Dreiszigler Ferencz.

Néhány szó a kézügyességi oktatásról.*)

II.

„Dolgozni nem szegyen.” Ha pedig a munka barkinek is furdalna lelkiismeretét, hogy vele hivatását lealacsonyította, ne elégedjék meg az egyszerű dolgok előállításával, készítsen stilszerű faragványokat; ime: a mesterséget művészté fejlesztették. Reményilem ezért egy tanítónak sincs oka szegyenkezni.

Művészté pedig minden mesterséget lehet fejleszteni. A leghiresebb festőművészek is értenie kell a mázolásból. Aztán mivel ér fel az a jóleső önbizalom, hogy ez meg ez a saját munkánk? Vajjon restellett-e hamarjában egy hiányzó löcsöt megfaragni, mikor gazdálkodott?...

Az a kérdés, hogy a szorosán vett jártasságon kívül mit igényel ez a foglalkozás? Csekély nyers erő mellett nagy türelmet, előleges számítás, alapos gondolkozást, a rajzolásban való önképzést. Mind olyan dolgok, melyek méltóképen sorakoznak a néptanító hivatásos foglalkozásához. Aztán, ami nem megvetendő szempont, a haszonnal párosult kellemes munka

lefoglalja felesleges időnket, nyugalomban tartja vérmersekletünket, hiszen mellette senkivel sem kell mérgeledni, nem izgatja fel képzelőnk, nem készíti a lelket elérhetlen vágyak után kapkodni.

Kár, hogy kezünk gyakorlati ügyességének fejlesztésére oly kevés gondot fordítottak a tanítóképzőkben. Rajzolni tudnunk kellett. Sőt e tekintetben meglehetősen követelményekkel kellett számot vetnünk, míg ennek gyakorlati alkalmaztatásáról megfeledeztek. A mértant értőnk kellett, a mértani rajz fontos követelmény a képzőkben, de ennek praktikus, haszonnal járó feldolgozásáról mit sem tanultunk.

Teintetbe kell vennünk a slöjdnek nemzetgazdasági fontosságát is. Nem arra akarok ezzel czélozni, hogy slöjdbeli jártasságunkkal hazai becsületes asztalos iparunknak konkurencziát csináljunk! Hiszen a slöjd nem egyszerű fakanalak, primitív asztalos munkák készítésére szorítkozik csupán. Hiszen minden kezdetleges munka önmagából tökéletesedik, ha a fejlődés kellő tényezői nem hiányzanak. Akárhány asztalos is szívesebben dolgoznék művészi munkán, ha ideje, a megrendelők igénye, ha munkaköre engedné; mert hiszen nagyobb haszonnal is jár, meg élvezetesebb is. Am a tanítót köti-e a megrendelés változatossága? A tanító üres idejében nem foglalkozhatik-e művészi faragványokkal, stilszerű butorrészletekkel, sietteti-e valaki, befolyásolja-e a munkahalmaz? Annyit dolgozik, amennyit akar, teljesen ráér művészi kedvteléssel végezni munkáját. Aztán ha szorgalommal, ügyességgel elfogadható produktumot készít, szemére veheti-e neki valaki, hogy az érte járó busás munkadíj ezer és ezerszámra nem a külföldre vándorol, hanem honi zsebébe? S ha szabad a tanítónak a házi ipar különféle nemei révén egy kis aprópénzt szerezni, nem volna-e szabad ezzel a foglalkozási ággal is, mely tudvalevőleg házunkban igen el van hanyagolva, melyért rengeteg pénzt ad Magyarország külföldnek?

A kézügyességi oktatással, mint tanítási ággal, annak ez értelemben vett fontosságával nincs mit foglalkoznom. Addig, míg magunk nem értünk hozzá, nem taníthatjuk másnak. Míg magunk idegenkedünk tőle, hiába hangoztatjuk életbe vágó fontosságát. A kézügyességi oktatás egy messze jövőnek kiszámíthatlan jóhatású feladata, annak a jövőnek, melyben minden tanító maga is hévvel és szeretettel gyakorolja azt.

Nagyon természetes dolog, a kézügyességben jártasságnak főfeltétele az alap megszerzése. Dr. Walter Gyula főtanfelügyelő tudta és tudja jól, hogy szegény viszonyainkban éppen azon tanítók nem szerezhetik meg ezt, kiknek leginkább javára valának. S ha ő ennél fogva módot, alkalmat óhajt nyújtani erre, szándéka, igyekezete köszönetet és hálát érdemel. Hiszem és reményilem, ha sokan vannak

*) Lásd az I. részt a 47. számban *Techikai okokból maradt ki a múlt számból.* Szerk.

azok, kik a jó szándékon megütköznek, de sokan lesznek olyanok is kedves kartársaim közül, kik buzdítólag és bátorítólag fognak köréje csoportosulni, s kérni őt, hogy jószándékában ne hagyja magát visszariasztani.

Hiszen az orsz. kath. segélyalap általános célja: szegény tanítókat segíyezni. S mely igyekezet dicsereendőbb: néhány forinttal a pillanatnyi nyomort megszüntetni, hogy annál nagyobb erővel kiujjuljon; hiszen az a néhány forint hamar elfogy, s akkor az a baj, hogy miért nincs több? avagy lassan-lassan, tehetőséghez mérten, módot nyújtani arra, hogy mi, szegény sorsban sinlődő falusi tanítók, egy maradandó, fokozható segélyforráshoz juthassunk?

Azt hiszem elhibázott dolog a jelen esetben szigorúan az alapszabály §§-nak betűihez és a gyakorlathoz ragaszkodni, mint indokolásában azt a Szombathely-egyházmegyei tanítóegyesület tevő; a segélynyújtás módjátát illetve megis csak bele kell nyugodnunk az alapot kezelő bizottság egyértelmű magyarázaton alapuló elhatározásába, mely bizottság akkor, mikor a segélyalap rendeltetésének és céljának ily értelemben is óhajt megfelelni — legőszintébb elismerésünket és halánkat érdemi ki.

—nyi.

Az otthon, az iskola, meg a kedélynevelés.

(Folytatás.)

Az otthon, az iskola, meg a templom, ez a triász teremti meg a boldogságot, a megelégedést, a békességet; s ha csak egy is e három közül kiesik, vagy csak hézagosan érvényesül: az összhang megbomlik, a nevelésben sokszor athidalhatlan mélységek, zavarok támadnak.

Az otthon melegít, amikor a gyermekben az érzelmek derengő világát ébresztgeti, ápolja, de egyszersmind harmonikus fejlődést kell a kedély mellett biztosítani a léleknek is.

Az iskola az értelmet veszi művelés alá, sokszor a kedély rovására, amikor például az elvont tudományok halmaza mellett nem ad gondolatot a léleknek, nem ad örömet a szívnek. A templom, az az Isten háza, hova az isteni eredetű lélek, a magasztos érzelmeken buzduló szív vágyva megy épülni. A beteg enyhülést, a banattól sújtott vigasztalást, az önmagával meghasonlott, engeztelődést talál az — imádságban.

Ha az otthon nem tanított imádkozni, s az iskola meg megelégedett róla — akkor a templomban hideg falak merednek ránk, vagy ha jobban tetszik — üres szívvel mi ásitunk a hideg falakra.

És ez, ma csakugyan így van ám! és nem csak minálunk, hanem az egész világon.

És a népek társadalma érzi s tudja ezt, s keresi is a kibontakozást, a megoldást — de hol, miben, milyen úton s milyen eszközökkel?

Századunk a humanizmus százada s leg-

nagyobb dicsőségének: a fegyházakat, lelenczházakat, börtönöket, javító-intézeteket tekinti.

Hát az iskolák hol vannak? a családi életet megismerni pedig elég csak a rendes havi vagy egész időszaki statisztikát megtekinteni, ketségbe ejtő a számok folytonos emelkedése a tekintetben, hogy folyton szaporodik az elváltak, vadházasságban élők, elbukott leányok s kített gyermekek száma. Ebben pedig hibás az otthon s az iskola is. . . .

Az otthonnal nem törődik senki sem, az iskolának pedig van *egyéb* fontosabb gondja. A templomba — oda csak az öreg anyókak valók, a haza ifjúsága, reménye, a sok fészlő bimbó, meg a pelyhedző állu fiatalság a tánciskolába, balokba, meg a kocsmákba, kávéházakba jár; és még azt merjük hangoztatni, hogy a szépért, jóért nem lelkesül a mi ifjúságunk, meg hogy nincs kedélynevelés!?

Az alsó néposztály vajmi keveset törődik gyermeke kedélyvilágával, de sőt szellemi tehetségeinek fejlődésével is, legnagyobb részben azért, mert — nem ért hozzá, mert nem vállas, mert üres a lelke, a szíve — az iskola nem adott bele semmit sem, s ami nincs benne, azt nem adhatja át, nem oszthatja meg gyermekeivel.

Középosztályunkról szólhatunk még legnagyobb elismeréssel; ott van családi kör, valóságos nevelés, háziasság . . .

Ami a felső osztályt illeti, ahonnan a példának kellene szétáradni — ott a gyermekek mellé kalauzul idegeneket adnak; ott a templom ismeretlen valami, a vallás a — divat. . . . Az otthonra kell tehát első sorban hatni, s az iskolát kell megreformálni, azután a családot meg az iskolát kell szorosabban összekapcsolni, hogy együtt működhessenek, egymásra hathassanak. Ha e két fontos tényező között az összeköttetés szakadatlanul fennáll, úgy a templom nem lesz ismeretlen fogalom, fognak majd benne imádkozni az emberek; a kedélynek táplálékot nemcsak a kocsmá, bál, tánciskola tud majd nyújtani s elérjük, hogy a lelenczházakra meg a javító-intézetekre nem lesz oly igen nagy szükség.

(Folytatása következik.)

Czike Imre.

Pályázat.

A Szent-István-Társulat ezennel pályázatot hirdet a következő tankönyvekre:

I. Földrajz, elemi iskolák használatára. Tartalmát meghatározza a nagyméltóságú püspöki kar által megállapított tanterv.

A terjedelmet ugyanaz a tanterv és a tanítástani elvek szabályozzák.

A könyvek szelleme katolikus és hazafias legyen.

A legjobbnak ítélt és kiadásra elfogadott tankönyv pályadíja nyomtatott ivenkint 30 frt, minden új kiadásnál pedig ivenkint 15 forint, mely összegért a szerző a szükségesnek mutat-

kozó változtatásokat, jobbitásokat megtenni köteles.

Ha a jutalmat nyert művön kívül *egy* másikat is dicsérettel illetnek a bírálók, ez mindössze 50 forint jutalomdíjba részesül.

II. Vezérkönyv a Mócsy-Petrovácz Schultzele Olvasó és tankönyvnek (I. és II.) kezeléséhez. A szerző részletesen ismertesse a váltakozó párhuzamos tanmenetet; az olvasmányok minden neméből legalább egynek feldolgozását mutassa be s minden egyes olvasmány tanmódját és tanmenetét vázlatosan ismertesse. Terjedelme körülbelül 8 nyomtatott ivnyi legyen.

A legjobbnak ítelt és kiadásra elfogadott tankönyv pályadíja nyomtatott ivenként egyszer s mindenkorra 50 frt.

III. Szertartástan, felsőbb népoktatási intézetek: polgári iskolák, felsőbb leányiskolák és tanítóképzők részére.

Egyháztörténelem, felsőbb népoktatási intézetek: polgári iskolák, felsőbb leányiskolák és tanító-képezdek részére.

Rendszeres magyar nyelvtan, polgári és felsőbb leányiskolák számára. (10 iv.)

Irálytan és verstan olvasmányokkal, polgári leányiskolák III. osztálya számára. (10 iv.)

Költészettan és irodalmi történet olvasmányokkal, polgári leányiskolák IV. osztálya számára. (12 iv.)

Német nyelvtan, polgári leányiskolák és felsőbb leányiskolák, valamint tanítónőképzők számára. (10 iv.)

Számtan és mértan, polgári leányiskolák és felsőbb leányiskolák I. és II. osztálya számára. (8 iv.)

Ugyanaz, a III. és IV. oszt. számára (10 iv.)

Magyar történelem, polgári és felsőbb leányiskolák számára. (10 iv.)

Világtörténelem, polgári és felsőbb leányiskolák számára. (10 iv.)

Alkotmánytan, magasabb népiskolai intézetek számára. (8 iv.)

Földrajz, polgári és felsőbb leányiskolák alsóbb osztályai számára. (12 iv.)

Fizikai földrajz, polgári és felsőbb leányiskolák magasabb osztályai számára. (10 iv.)

Természetráajz, polgári leányiskolák és felsőbb leányiskolák számára. (16 iv.)

Irálytan, verstan és költészettan, felsőbb leányiskolák és tanítóképzők számára. (16 iv.)

Magyarország oknyomozó története, felsőbb leányiskolák- és tanítóképzők számára. (16 iv.)

Művelődés és művésztörténet felsőbb leányiskolák számára. (10 iv.)

A könyvek tartalmát meghatározza a nagyméltóságú püspöki kar által megállapított tanterv. A terjedelmet ugyanaz a tanterv és a tanítástani elvek szabályozzák.

A könyvek szelleme katolikus és hazafias legyen.

A terjedelmet a püspöki kar tanterve és a tanítástani elvek határozzák meg. A némely könyvnél fentebb zárójelben kitett évszámok csak azt a legnagyobb terjedelmet jelentik, melyet a Társulat tiszteletdíjjal jutalmaz. A legjobbnak ítelt és kiadásra elfogadott tankönyv tiszteletdíja ivenként 45 frt, minden új kiadásnál pedig ivenként 25 frt, mely összegért a szerző a szükségesnek mutakozó változtatásokat, jobbitásokat megtenni köteles.

Mindenkinek szabadságában áll a pályázat egy vagy több tételére beadni dolgozatot.

A pályaművek a szerző nevei rejtő jeligés levélkével, tisztán írva, füzve és lapszámozva 1898. december 31-ikéig nyujtandók be.

Kelt Budapesten, az igazgató-választmány 1897. november 25-én.

A Szent-István-Társulat elnöksége.

VEGYESEK.

Püspöki jubileum. A napokban volt tíz éve annak, hogy a kassai egyházmegye tudós főpapja, *Bubics* Zsigmond elfoglalta az egyházmegyei püspöki stallumot. Ez alkalmából a szent Erzsébetről nevezett székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepi nagymise volt, melyen *Medveczky* Ede prépostkanonok czelebrált fényes papi segédlettel. A fővárosban tartózkodó jubiláns püspököt a káptalan és az összes papság táviratilag üdvözölte. A távirat különösen hangoztatja azt, hogy az évforduló alkalmából szeretetének és tiszteletének nemcsak a papság ad kifejezést, hanem Kassa városa is, mely már oly sokat köszönhet nemes szívű és áldozatkész püspökének.

Majlát püspök az apácák neveléséről. Az erdélyi kath. státus közgyűlésén Majlát püspök megemlékezvén az egyházmegyéjében tett körútja alkalmával szerzett tapasztalatairól, az iskolaügyről így szól: De a városok látogatása alkalmával is sok örvendetes tanügyi dolgot tapasztaltam. Itt első sorban azon eredmények érdemelnek említést, melyeket az apácák intézeteiben tapasztaltam. Ezen önfeláldozó lelkek, kik többnyire más nemzet gyermekei, megtanulták a magyar nyelvet s növendékeiket magyar szellemben nevelik, miért is engedje meg a mélyen tisztelt Státusgyűlés, hogy azon forró óhajunknak adjak kifejezést, hogy apácák vegyék át a kolozsvári nőnevelést is. (Helyeslés, taps.) Ez után a csiksomlyói tanítóképezde és marosvásárhelyi gimnázium mellett tör lándzsát.

Szocializmus a tanítók között. Sajnálatlaltal és mély megdöbbenéssel konstataáltak egyik régebbi cikkünkben, hogy a szocializmusnak épen a legveszedelmesebb faja, mely a társadalmi rend felbontására vetette ki hálóját, már a mi hazafias hirben álló tanítótestületeinkhez is hozzáférközött. A szocialista tanítók szervezkedése olyan nyira előre haladott stádiumban van, hogy karácsony táján már

országos kongresszust is tartanak, melyen többek közt követelni fogják azt is hogy a vallásoktatást minden iskolában be kell szüntetni, ennek helye a templom, az iskola az államé, az egyház elégedjek meg az imaházakkal és a templomokkal. Valóban ez örültséggel határos követelés hallattára csodálkozunk, hogy vakmerőségünkben nem mentek el odaig, hogy nyíltan hirdessék az internacionalizmust és sarba tiporják a hazaszeretetet nemes erényét. Hisz ha az iskolában nincs helye a vallás-erkölcsös oktatásnak, csak a reális tudománynak, mi köze a hazaszeretnek is az iskolához? Szerencsére azonban ez eltévedt garda tagjainak nagyon is csekély a száma s már is hallatszanak hangok ugy az állami, mint a felekezeti tanítók körében, melyek élesen elítélik ez abszurd mozgalmat. Kovács Nándor orlovai tanító is e szocialista tanítók törekvéseivel szemben a következő derék indítványt terjeszti e katolikus tanegyesületekhez:

Egyetünk a testvéregyesületekhez intézzen átiratot, melyben rámutatva a társadalmi rend megbontására irányuló szocializmusra, felszólítandók lennének, hogy kiki a legmélyebb alázattal kérje fel saját egyházmegyéje főpásztorát, mint a katolikus iskolák legfőbb igazgatóját arra, hogy a ft. ker. esperesi hivatal úján juttatná el kegyes rendelkezéseiket, atyai intó szavataikat a tanítókhoz is, figyelmeztetve őket, hogy ne csak maguk őrizkedjenek a szocializmustól, mint mételeytől, de igyekezzenek a tévtanok követésétől a népet is visszatartani. A szocialista tanítók mozgalmát előre elhelve, az ellen határozottan nyíltan föl kell lépni. A szocializmus ellen-súlyozására, kiirtására egyelőre igyekezzünk a brassói lelkes római katolikus tantestület példájára iskoláinkban népkönyvtárakat felállítani, olvasóköreinkkel járásunk katolikus szellemű lapokat. Juttassunk a nép kezébe katolikus elveinknek megfelelő olvasmányokat. A népkönyvtárba szerezzünk be oly műveket, a melyek míg egyrészt a nép ismeretét gyarapítanak, másrészt hitét erősítik s erkölcsét nemesítik, így elméjük, szívük képes lesz majd a szocialista tévtanok befogadásának ellentmondani. A katolikus népkönyvtárak felállítása ügyében a Szent István Társulattól kérhetünk és nyerhetünk utbaigazítást, Gyürky Odón kiváló kath. tanügyi író bárkinék kérésére a katolikus népkönyvtárak című füzetét ingyen megküldi. (Budapest, VIII. Fal-u. 7. II. em. 37.)

RÖVID HIREK. Egyházi adományozások. Ó Fel-sége a király Marsó Géza roznói székesegyházi idősb mesterkanonoknak, egyházmegyei főtanfelügyelőnek a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett Körös melletti kurui vagy kerekii czimzetes apátságot, Kovács Nándor salgótarjáni esperes-plebánosnak pedig a szent kereszt-ről nevezett kereszt-kömlői czimzetes prépostságot adományozta. — A herceggprimás az egyházi zenéről. Az egyházi zenekongresszus alkalmából Vaszary Kolos biboros herceggprimás levelet intézett Bogisich Mihály cz. püspökhöz, melyben nagyfontosságú kijelentéseket tesz s midőn az egyházi zenéről a kongresszusnak törekvései és már is elért sikerei felett örömet fejezi ki, egyszermind biztosítja a kongresszust jóakaratu, készséges támogatásáról. — *Lelkigyakorlatok.* Az Angolkisasszonyok tanítóképző intézetének növendékei a napokban fejezték be három napos lelki gyakorlatukat, melyeket a tudós P. Tomcsányi vezérlete alatt épületes buzgósággal végeztek. A jó talajba jó magot vetettek a szebbnél-szebb meditációk, mert a buzgó lelkiatya nagyon jól ismeri a romlatlan lélek gondolatvilágát s mely eszméit, bölcselő érveléseit könnyű és világos, közvetlen s szívhez szóló nyelvezettel csepegtette át hallgatóinak szívébe. Megható volt a befejező s hálaadó szent mise. A polgári és elemi képző hét évfolyamához

sokan csatlakoztak az előbbi években végzett növendékek közül is, s a templomnak összes padsorait be-töltte a kedves sereg több mint 400 buzgóság s áhitat-tól sugárzó gyermekrez! Vigasztaló, elragadó látvány; méltó hódolat, a szeretet Istenének! Áldás szállott le rájuk; és mibennünk fölesillant egy jövendő jobb kor-nak szebb reményége. — *Nyilvános köszönet.* A demenci-rom. kath. iskolaszék ez uton is bátorodik a nagymélt. Szent-István-Társulat elnökségének a legforróbb közöne-tét kifejezni azon alkalomból, midőn a demecseri szegény-sorsu iskolás gyermekeket 87 darab tankönyvvel 24 frt 34 krnyi értékben a legkegyesebben sziveskedett meg-ajándékozni. Demecsez (Szabolcsm.) 1897. november 25-én. Németh Gusztáv kántortanító, Csonka János gondnok. — *Köszönet.* A Szent-István-Társulathoz azon kegyes nagylelkűségéért, hogy a gyenes-diási elemi népiskola szegény tanulói részére ezen tanévben is 120 db különböző tankönyvet adományozott, a legmélyebb tisztelettel párosult hálás köszönetét fejezi ki az iskola-zsék megbízásából Kárpáthy János kántortanító.

Szerkesztői üzenetek.

N. G. Forduljon Gyürky Odón urhoz a kath. kör-tikrához, Budapest, Molnár-u. 11. sz. — A. I. Brassó. Intézkedünk. Az ígért dolgokat kérjük beküldeni. Üd-vözet. — P. J. Madarász. Elintézés alatt áll. Szorgal-mazni fogjuk. P. A. Gy. Alfalu. Köszönet az érte-sítésért. — M. I. Czibakházán. Intézkedünk. — S. F. Rozsnyó Kiszedve áll. Üdvözet. — T. M. Magyar-Peterd. Levelét áttettük az ügynökséghez. — R. G. Közzétettük. — R. P. Révfalva. Felhasználjuk, de már csak a következő évfolyamban. — Sz. I. Bussa. Beér-keztek. Közöljük. — K. J. Kiváságának eleget tet-tünk. — L. K. Cachon. Megkaptuk. Megígért munkás-ságát örömmel fogadjuk. — J. J. Szatmár. Átnézzük. A véleményét tudatjuk. Lehetőleg még az ez évi évfolyamban tesszünk közzé az ötből egyet. Az író díját az özvegyhez küldetjük. — T. G. Jászó. Megvan, célunk-nál vagyunk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

Báthban (Hontmegyében) a kántortanítói állomás f. hó 16-án betöltendő. Jövedelme: 285 frt készpénz. 20 p. m. buza, 2 p. m. rozs, 30 szekér fa, 2 kat. hold föld, melyet maga műveltet. Lakása: 2 szoba, konyha, kamra, pincze, istálló és 3 kertecske. Kérvények a báthi r. kath. iskolaszékre czimezve főt Zlattanyszky Ernő esperes tanfelügyelő urhoz küldendők be. Hont-Bessenyődön, u. p. Báth.

A radosóczyi (Nyitra) plébániához tartozó három község róm. kath. iskolájához tanítók, illetőleg tanító-nók kerestetnek. A lopassói tanító évi fizetése 200 frt, 20 frt failletmény, 1 hold 800⁰/₀ szántóföld, okle-velesnek állami segély 95 frt, lakása 1 szoba, 1 kamra. — Vleskováni tanító fizetése 300 frt, lakása 2 szoba, konyha, házikert. — Oreszkói, csakis okleveles egyén-nek fizetése községtől 70 frt, állami segély 330 frt. La-kása egyelőre ideiglenes. Tanítási nyelv magyartót. Kellőleg felszerelt folyamadványok alulirothoz külden-dők. Buczko János radosóczyi plebános.

A felsőturi (Hontm.) kántortanítói állomásra má-sodsor pályázat hirdettetik. Jövedelme lakáson kívül 350 frt. államsegély 100 esetleg 140. Mellékjövedelem is. Folyamadványok decz. 14 ig a felsőturi iskolaszék-hez küldendők.

Az esztergommegyei Dunamócsi róm. kath. kán-tortanítói állomás — halálozás által — megüresedvén, arra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 62 hold szántó-föld (a kántortanító által műveltetve), 1¹/₂ hold szérüs és helysőkert, kis szőlő, 1¹/₂ hold rét. Legeltetési jog, 3 kocsi széna, 4 öl fa, 60 tanonc után fejenként 1 frt. stólából 15-20 frt. A kellőleg felszerelt kérvények a Dunamócsi róm. kath. iskolaszékhez czimezve főtiszt. Meizermann Ignácz bárányi egyházkerületi tanfel-

ügyelő esperes urhoz küldendők f. évi december 18-ig Bátorkeszi (Esztergomvm.) per Kőbölkut.

Muzslára (Esztergomvm.) tanító kerestetik. Fizetése: a polgári évre 300 frt, 1 szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége: mindennapi és ismétlő iskola vezetése és a kántorságban segédkezés. Pályázhatnak okleveles tanítók. Ezek hiányában okl. óvónő is megválasztatik. Folyamodványok az iskolaszékhez intézve december 31-ig főt. **Zlatnyánszky János** plebános urhoz küldendők.

Ácsra (Komáromm.) okl. róm. kath. segédtanító kerestetik. Fizetése: a folyó tanévben havonként 20 frt, élelmezés, butorozott szoba fűtéssel. Az állás azonnal elfoglalandó. **Cser Vendel** plebános.

Nagymodrói róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: 400 frt, melyből párber és készpénz (községi pénztárból) 331 frt, állami segély 69 frt. Lakása: egy szoba, egy zárt és egy nyílt konyha. Tannyelv magyar-tót. Kérvények főt. **Molnár Rudolf** esperes urhoz küldendők Moravánba (Nyitram). Állomás azonnal elfoglalandó.

Kőhidgyarmatra (Esztergomvármegye) tanító kerestetik. Fizetése: 300 frt, 1 szoba, 2 öl dorongfa a polgári évre. Csakis okleveles tanítók pályázhatnak, ezek hiányában okl. óvónő is megválasztatik. Folyamodványok december 10-ig az iskolaszékhez intézendők.

Visegrádon a 47-ik számban hirdetett pályázat határideje december 15-ig meghosszabbítottak.

Imelyre (Komárommegye) ideiglenesen négy hónapra, havi 40 frt fizetéssel segédtanító kerestetik. oklevél feltétlenül szükséges. Ajánlatok **Zoványi Mihály** plebánoshoz intézendők. U. p. Naszvad. 1-2

Barsvármegyei kisapáthi plebániához tartozó **Ebedecz** fiókegyház tanítói állomásának betöltése f. évi december 21-ikére tüzetik ki. Jövedelme: községi pénztárból 121 frt, 80 véka rozs értéke 96 frt, 16 méter tűzifa befuarozással 32 frt, a szántóföld és legelő kataszteri tiszta jövedelme 2 frt 72 kr. tandijból 96 frt, közös erdő s legelő jövedelme 9 frt. Ismétlő oktatásért 30 frt, államsegély 30 frt, összesen négyszázhat frt és 72 kr. Lakása: 2 szép szoba, konyha, kamara és istálló-ból áll. Magyar- és tót nyelvet bíró okleveles tanítók vagy tanítónők felszerelt kérvényüket ebedeczi róm. kath. iskolaszékre czimezve **Karácsony Sándor** kisapáthi plebános urhoz küldjék u. p. Aranyos-Maróth.

Gyékényes (Bármegye) magyar- és tót ajku tisztán tanítói állomásra újabb pályázat nyitattik. Kiszemelt egyén nincs. Pályázat napja december 21-ike. Jövedelmét lásd folyó év november 27-iki számban.

Egri érseki megye.

A **pásztói** (Hevesm.) róm. kath. népiskolához a IV-ik vegyes osztálybeli önálló tanítói állomásra férfi-tanító kerestetik. Fizetése: 400 frt készpénz, 40 forint lakbér az iskolaszéki pénztárból és 3 bécsi öl tűzifa a politikai községtől. A pályázók okleveleikkel s működési bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeket **Hován József** plebános, iskola-zéki elnökhöz küldjék f. évi december 22-ig. Az állomást 1898. január 3-án kell elfoglalni. A megválasztott a szükséghez képest az iskola bármely más osztályába is áthelyezhető leszen.

A **mátra-mindszenti** (Hevesm. posta és vasuti állomás helyben) róm. kath. kántortanítói állomásra decz. 20-ára pályázat. Jövedelme: 1. mint kántornak 2 kat. hold 710 öl szántóföld, 1034 öl rét, 1/2 telek után legelő és erdő a közösen. Párber 110 pár után, minden pár fizet 1 véka rozsot, 1/2 véka zabot és 20 kr. 9 öl tűzifa beszállítva, melyből az iskolát is tartozik fűtteni, deputatum 20 frt, stóla 10 frt; 2. mint tanítónak a községi pénztárból 30 frt, egyházmegyei segély 30 frt, államsegély 113 frt. 3. mint harangozónak, minden pár után 1/2 véka rozs. Van két szoba, fűdött konyha, kamra s pinczéből álló jó lakása, istálló, baromfiól s házikert. Pályázók kérvényeiket nt. **Melcher László** telkés urhoz Dorogházára küldjék. Választás napján december 20-án személyesen tartoznak megjelenni; meg nem választottak utiköltségei 5 frtig megtérítetnek.

A **pélyi** (Hevesm.) róm. kath. tanítónői s nyári menedékházvezetői állomásra decz. 13-ik választási nappal pályázat hirdettek. Javadalma: 400 forint, s míg lakást nem nyer, évi ötven frt lakásbér, havi előleges részletekben. Kötelessége: egy tanteremben vezetni a mindennapi és ismétlős iskolásokat és oktatni a női kézimunkát. Nyári szünetidőben pedig vezetni a menedékházat. Pályázók okmányolt kérvényeket december 11-ig a pélyi róm. kath. iskolaszéki elnökséghez küldjék. Állomása azonnal elfoglalandó.

Csanádi egyházmegye.

Réthát (Temesm.) róm. kath. két osztályú iskola I-ső osztályára tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetés: 300 frt, 30 mérő tiszta buza, 6 öl tűzifa, amelyből az iskola is fűtendő, 1/2 hold pótkert és 8 frt iroda-átalány. Természetes lakás házikerttel. Csak okl. tanítók (tanítónők) pályázhatnak. Tannyelv magyar-német. A megválasztott köteles ismétlő iskolát is tartani. Kérvények december 9-ig az iskolaszékhez Réthátra (u. p. Uj-Arad) küldendők.

Munkási gör. kath. egyházmegye.

N.-Csongovai (Ugoesam u. p. M.-Komját) görög kath. éneklésztanítói állásra pályázat hirdettek decz. 9-ig. Jövedelme: éneklési s tanítói járandóságukból 347 frt, államsegély 53 frt, összesen 400 frt. Pályázni óhajtok kérvényeikkel december 9-én a reggeli órákban tartoznak megjelenni **N.-Csongován. Balogh Mihály** kerületi esperes.

Nyitrai egyházmegye.

Az ó beszterce-havreikai, klubina, radvosztkai (Trencsénm. u. p. Ó-Beszterce) üresedésben lévő három államilag segélyezett róm. kath. tanítói állomásokra ezennel pályázat hirdettek. 1. Az **ó-beszterce-havreikai** tanító évi fizetése: Állami segély 276 frt, községtől 134 frt. Pályázati határidő december 20. — 2. A **klubina** tanító évi fizetése: Állami segély 334 frt, községtől 166 frt. Pályázati határidő december 21. — 3. A **radvosztkai** tanító évi fizetése: Állami segély 340 frt, községtől 160 frt. Pályázati határidő december 22. Jelzett három róm. kath. tanítói állomásra csakis okleveles tanítók pályázhatnak. Kérvényeiket az iskolaszéki elnökségre Ó-Besztercére czimezzék. A tanítói lakás mindhárom helyen 1 szoba, 1 konyha és kamrából áll. **Kapallay István** iskolaszéki elnök.

Rozsnyói egyházmegye.

A **n.-csótlói** r. kath. kántortanítói állásra f. hó 13-ára pályázat hirdettek. Javadalmazását képezi 16 köből gabona, 25 frt körül lélekpenz, stóla 80 frt, tandij (zab, csirke és pénz) 70 frtnyi értékben, a vallás-és tanulmányi alapból 49 frt 03 kr., 81 frt államsegély, 3 1/2 hold rét, kert, két szobából álló lakás, istálló. A kérvények f. hó 12-éig a róm. kath. iskolaszéknek **N.-Csótló**, u. p. Gömör-Panyit czimzendők. **Dr. Szuhaneck József** isk. igazgató.

Szatmári egyházmegye.

Munkács plebániához tartozó **Pósháza** filialis községben a róm. kath. iskolához kántortanítót keresek. Fizetés: készpénzben 320 frt, egyéb javadalmi átlagos jövedelem 91 frt 31 kr. Megfelelő udvar, lakás és melléképületek. Pályázat f. év december 25-ig. Kérvény **Munkácsra Forgách János** főespereshez nyújtandó be.

Székesfehérvári egyházmegye.

Agárd pusztai róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: szabad lakás, készpénz 73 frt 53 kr., 5 mm. buza, 1080 kiló rozs, 390 kiló árpa, 342 liter bor, 7 méter hasáb, 10 m. botfa, melyből az iskola is fűtendő, 1 hold kukorica, 1/2 hold kenderföld bevetve a termés behordással. 2 drb tehéntartás téli és nyári takarmánnyal el látva, 1 drb sertéstartás, templomruha mosatásért 25 frt, ismétlő iskola vezetéséért 20 frt, stéla 20 frt. A kegyelmes gróf urtól kegyadomány, melyévenként folyamodni tartozik, 26 frt készpénz, 2 mm. buza, 180 kiló rozs. A tanító köteles az egyházi teendőket is elvégezni. Okmányokkal ellátott folyamodványok nagymélt gr. **Nádasdy Ferenc**

urhoz intézve a ker. tanfelügyelő és esperes urhoz (lakik Pázmánd Fejérm.) december 15-ig nyújtandók be. Az állomást január 1-én kell elfoglalni. 1—2

Szombathelyi egyházmegye.

Zala megyében, szombathelyi püspökség, a novai római kath. plébániához tartozó Mikefa fiók községben a tanítói állásra folyó évi december 26-ig, pályázat hirdettetik. Jövedelme: I. Tisztességes lakás, konyha, kert és gazdasági épületekkel. II. 90 frt készpénz. III. 65 frt tandíj. IV. 12 p. mérő buza és 18 p. mérő rozsa. V. 3 hold föld és 2 hold rét művelési- és adóteherrel. VI. 30 szekér tűzifa beszállítva. VII. Temetési stóla és harangotztási díj 20 frt. Összesen 300 frt. A kérvények Tornócs Gábor novai esperes plébánoshoz küldendők.

Váci egyházmegye.

A veresegyházi (Pestm.) római kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: 1. 7 s sessió földbirtok 16 rétekekkel. 2. száz páron fölül párbérről. Minden pár után $\frac{1}{2}$ pozs mérő s 25 kr., ha szőlője van: 1. akó bor. 3. Kegyuraságtól 36 frt 52 kr. 4. 7 $\frac{1}{2}$ öl hasábos fa, melyből az iskola is fűtendő. 5. Lakás nagyobb szerű házikert s kúttal. De van házon kívüli is. 6. Szegények temetéseért 2 frt 46 kr. 7. Stólaellenék legkisebb számítással 25 frt. 8. Minden buszúttaló vers után 16 kr. 9. Közmunkaváltság fejében 40 frt. 10. Taksás szőlők után haszonbér 50 frt. 11. Ismételő iskoláért községtől 50 frt, mely azonban elmaradás esetén nem követelhető. 12. Ostyasütésért 4 forint. Kötelessége: a kántori teendőkön kívül a mindennapi és ismételő iskolások tanítása, nyelv magyar. Okleveles kántortanítók felszerelt folyamodványukat f. évi decz. 16-ig a helybeli iskolaszékre czimezve küldjék Veresegyházra s ugyane napon u. m. esütörtökön kántorpróba végett a helyszínen jelenjenek meg, p. helyben, p. Gödöllő. Az állomás azonnal elfoglalandó. Rk. iskolaszék.

Bugyi (Pestm.) római kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 18 hold szántóföld, 10 hold kaszáló egy tagban, melyet munkáltatni és tőle adót fizetni a haszonélvező köteles. Párbez cizim: hitközségtől 240 frt. Első részlet szept. 30-ika, második pedig márczius 30-án fizetve. Vallásalapból 32 forint 86 kr. Tandíjból 40 frt. Alapítványi miséktől 3 frt 86 kr. Stólaból 40 frt. Ostyasütésért 4 frt. Lakás két szoba, konyha, kamra, istálló és konyhakert. Pályázni szándékozók képesítő és működési okmányokkal felszerelt kérvényüket december 22-ikéig iskolaszékhez intézve aulirothoz (Sári p. Dabas) betérjeszteni és a fenti napon helyszínen énekpróba személyesen megjelenni sziveskedjenek. Az állomás azonnal elfoglalandó. Kelt Sáriban. 1897. november 29. Begyáts Lénárd egyházközségi tanfelügyelő.

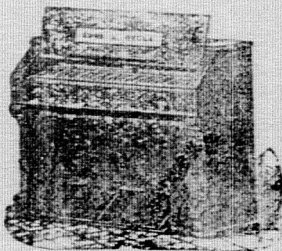
Eserre, (Pestmegye) halálozás folytán t. hó 16. 1898. május 7-ig kántor tanító helyettes kerestetik.

Orgona-harmonium és zongoragyár ÉDER ANTAL GYULA

Budapest, IV., váczi-utca 4. sz.

Ajánl. közneveltségi

Iskola- és templom-orgona-harmoniumot.

melyekből az országban már több ezer van használatban, a melékelt rajz szerint, szép izésteles tölgyfa burkolatban, olcsó árak mellett, részletfizetésre is.

Orgona-Harmoniumok minden nagyságban folyton készletben vannak.

Új zongorák 300 firtól kezdve.

Új Planinók 250 firtól kezdve.

Kimerítő árjegyzékek kívánatra küldetnek.

Fizetése: havi 30 frt, helyben megszabott stóla illetmény, fél öl fa, végre egy butorozott szoba. Tartozik a kántori teendőket végezni, a mindennapi iskolások I. II. és az ismételő fiúk osztályában tanítani. A magyar- és tót nyelv bírása megkívántatik. A szokásos okmányok folyó hó 14-éig beadandók. u. p. Maglód, Matejka Vilmos, esp. plébános. 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Somogy-Sávoly római kath. iskolaszéke a segéd-tanítói állomásra pályázatot hirdet. Évi fizetés: 150 frt havi részletekben, s ágyemű s világításon kívül teljes ellátás. Kötelessége: az I. és II. osztály önálló vezetése, az ismételők egy részének tanítása és a kántorságban való segédkezés. Állomását tanév közben csak önálló tanítónak való megválasztása esetén hagyhatja el. A sávolyi iskolaszékre czimezett kérvények röfiszt. Kiss György plébános és iskolaszéki elnök urhoz Somogy-Samsombán küldendők.

Orgona-építési műintézet. RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) cs. és kir. udvari orgona-gyáranak fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló orgonákat szállítanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországra, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországra szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Rum, finom likőrök,

mézbor és mézlikőr

bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitűnő minőségben előállíthat.

Dugók, Gummitömők. — Minden borbetegség elleni szerek.

Kezelési könyv és árlap ingyen.

WATTERICH A., BUDAPEST.

5. dohány-utca 5.

ALAFITTATOTT '899.

Hi iszik

Kathreiner-féle

Xneipp-maláta-kávét?

Mindenki

a ki igazán jó kávét szeret, a ki föltűti az egészségét és takarékos

Budapest, Buschmann F. könyvnyomdája. (Harisch-bazár.)